

Външна търговия на България 2001–2018 г.

БОРИСЛАВ ГЕОРГИЕВ

**член на СТО – Женева от 1996 г.
съучредител на Васенарската договореност от 1996 г.
член на ЕС от 2007 г.**

Б. Георгиев, 24 X 2019,

Източник: UN Comtrade – Trade Map–ITC/UNCTAD/WTO

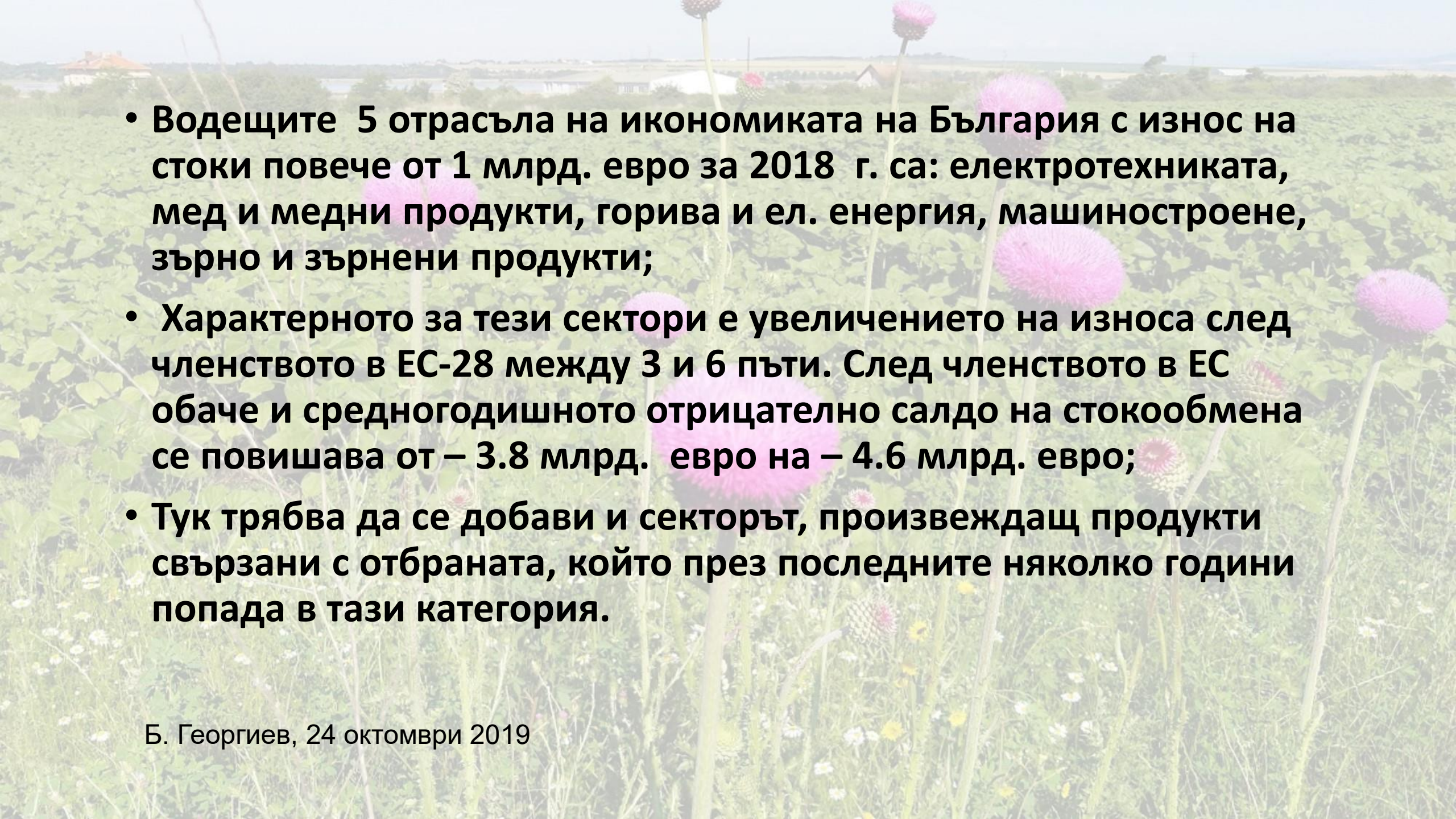
БВП на България нараства от близо 15,8 млрд. евро за 2001 г. на близо 27,2 млрд. евро за 2006 г. и до 55,2 млрд. евро за 2018 г. ДА има развитие на БВП на България и НЕ това не е синоним на българско развитие в същата степен.

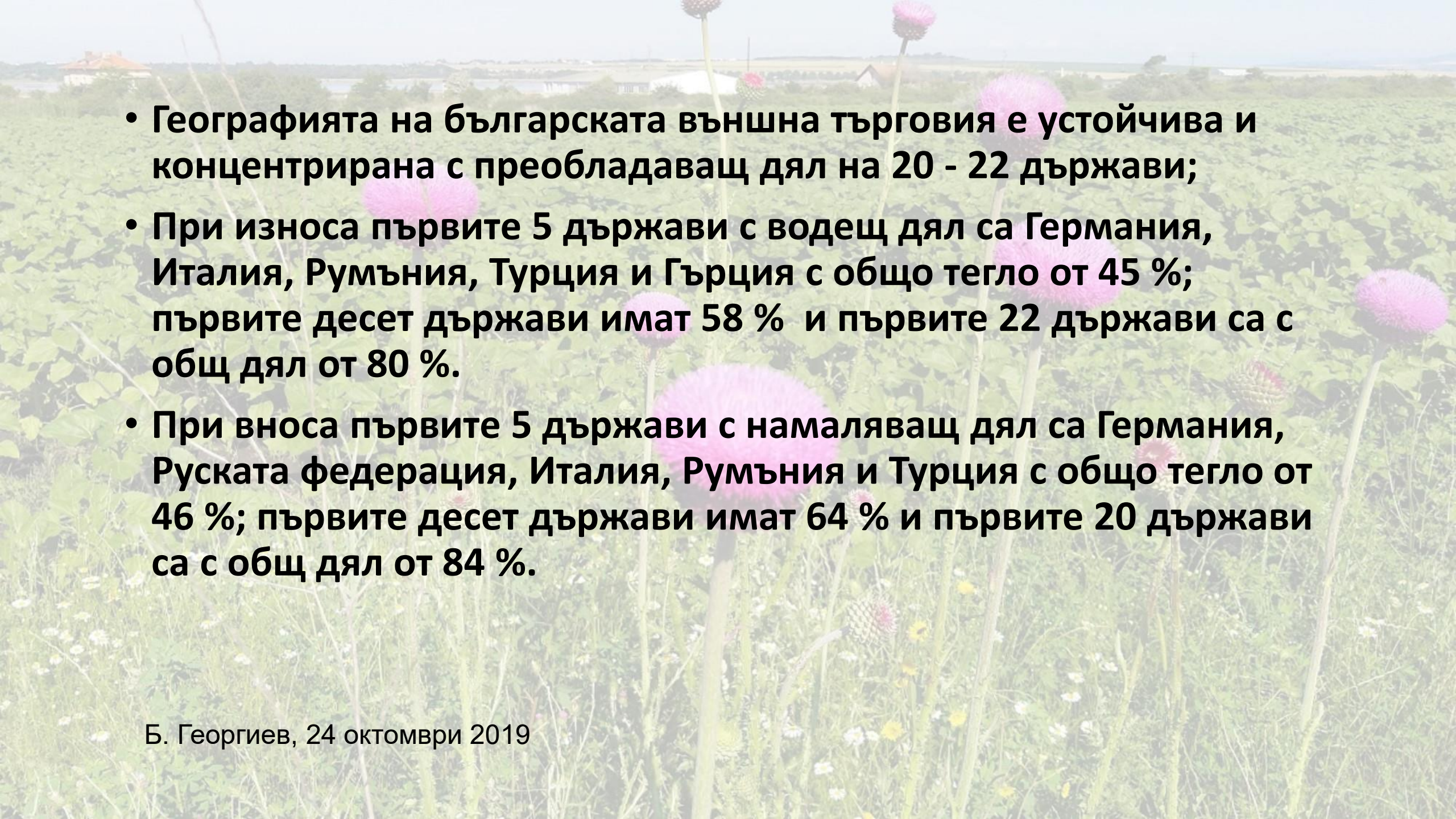
БВП на човек от българското население остава няколко хиляди евро. За всички останали членки на ЕС започва от няколко десетки хиляди евро. Т.е. дори нашите бивши соц. партньори ни изпреварват поне с НЯКОЛКО ПЪТИ ПО-ВИСОК БВП НА ГЛАВА ОТ НАСЕЛЕНИЕТО!

- Износът на стоки от България от 5,7 млрд. евро за 2001 г. става 12 млрд. за 2006 и 28 млрд. за 2018 г.
- Българското място в световния износ е след 64 водещи държави и се променя между 61 и 64 позиция през годините. ДА - има абсолютно и относително увеличение на българския износ на стоки за света, ЕС и като дял от българския БВП.
- Няма положителна или отрицателна промяна в стойността на българския износ за времето след 2014 г. Съотношението износ/БВП остава практически 51 % от БВП и позицията на България в света е относително стабилна, като се променя с едно място около 62 място през тези години.

- Вносът на стоки в България, по време на членството в ЕС от 8,1 млрд. евро за 2001 г. става 18,5 млрд. за 2006 г. и 32,1 млрд. за 2018 г.;
- Българското място в световния внос е сред 63 държави и се променя между 59 и 63 позиция през различните години. ДА – има абсолютен растеж на вноса през целия период. След членството в ЕС този растеж намалява и едновременно с това следва промяната на световния внос. Българският внос обаче расте повече отколкото расте вносът на целия ЕС;
- Съотношението внос /БВП средногодишно е 58 % от БВП, като за 2014 г. е било 61 %, през 2016 е 54 % а през останалите години е 58 %;

- **Общата картина на българския стокообмен е шарена. Средногодишният износ до членството в ЕС (2001 – 2006 г.) е близо 8 млрд. евро. След членството е 20.2 млрд. евро. При вноса от света числата са 11.2 млрд. евро до членството и 24.8 млрд. евро след членството в ЕС-28.**
- Средногодишният **баланс на стокообмена** със света е -3.8 млрд. евро до членството и -4.6 млрд. евро след членството, **ВИНАГИ ОТРИЦАТЕЛЕН**. За полугодieto на 2019 г. износът е 14,1 млрд. евро, вносът е 15,4 млрд. евро, което прави отрицателен баланс на стокообмена от 1,3 млрд. евро.

-
- **Водещите 5 отрасли на икономиката на България с износ на стоки повече от 1 млрд. евро за 2018 г. са: електротехниката, мед и медни продукти, горива и ел. енергия, машиностроене, зърно и зърнени продукти;**
 - **Характерното за тези сектори е увеличението на износа след членството в ЕС-28 между 3 и 6 пъти. След членството в ЕС обаче и средногодишното отрицателно салдо на стокообмена се повишава от – 3.8 млрд. евро на – 4.6 млрд. евро;**
 - **Тук трябва да се добави и секторът, произвеждащ продукти свързани с отбраната, който през последните няколко години попада в тази категория.**

-
- Географията на българската външна търговия е устойчива и концентрирана с преобладаващ дял на 20 - 22 държави;
 - При износа първите 5 държави с водещ дял са Германия, Италия, Румъния, Турция и Гърция с общо тегло от 45 %; първите десет държави имат 58 % и първите 22 държави са с общ дял от 80 %.
 - При вноса първите 5 държави с намаляващ дял са Германия, Руската федерация, Италия, Румъния и Турция с общо тегло от 46 %; първите десет държави имат 64 % и първите 20 държави са с общ дял от 84 %.

- **Българският износ за 2018 г. за Великобритания включва около 50 продукта в диапазона от 40 до 1 милион евро годишен износ. Само за 5 до 7 от тези български продукти Великобритания е ключов пазар (тя има пазарен дял от 50 % до 90 % от износа). Т.е. Брекзит ще има отрицателно въздействие за стокообмена на България, но с ефект значително по-малък от случая при туризма с „Томас Кук“;**
- **Парадокс - износът за РФ е сравним с този за МК. Има години, когато е равен или дори по-малък от този за Северна Македония?!? Преди членството ни в ЕС, той е по-малък от този за МК, след членството достига почти 1,5 по-голяма стойност. За 2018 г. е почти равен на този за МК. За полугодieto на 2019 износът за МК е 180 милиона евро при 240 милиона евро за РФ;**

Б. Георгиев, 24 октомври 2019

В сектора на услугите достъпните данни са за времето 2006 – 2017 г. Износът на услуги от България расте постоянно, започвайки от 4,1 млрд. евро, достигайки 7,7 млрд. евро (близо 15 % от БВП) за 2017 г. Вносът на услуги в България също расте постоянно, като за 2006 е близо 3,3 млрд. евро, а за 2017 е 4,6 млрд. евро (близо 9 % от БВП);

Балансът на търговията с услуги е устойчиво положителен, започвайки от 0,9 млрд. евро за 2006 г. и достигайки 3,1 млрд. евро за 2017 г.